

Bytí a jsoucnost / Jsoucnost a bytí

Mluvíme-li o bytí nějakého jsoucna, budeme mít na mysli celé jeho trvání od zrodu až po zánik (event. Uhynutí). Proto nemá smysl mluvit o „bytí“ v případě nepravých událostí, tj. vybraných úseků nějakého dění (nějakých vybraných procesů), kde to jsme my, kdo rozhoduje o tom, kde „je“ počátek a kde „je“ konec; o „bytí“ lze hovořit jen u pravých událostí, tj. u událostí, které jsou vnitřně sjednoceny, integrovány, a to od počátku (zrodu) až do konce (zániku). Jednotlivé momentální (okamžité) aktuální „fáze“ událostního dění budeme nazývat „jsoucností“; jejich „délkou“ (časovým rozsahem) se nyní nebudeme zabývat, jenom budeme pamatovat na to, že v žádném případě nejde o žádnou „bodovost“, tedy „bezčasovost“ (to proti Zénónovi, který sugestivně každého „přemlouval“, že šíp je v každém „okamžiku“ na nějakém místě, a že tam „stojí“, a tedy že „na tom místě“ neletí. Časový „rozsah“ jsoucnosti není nikdy prostě „dán“, ale je výsledkem schopnost (mohutnosti, moci) události jako celku resp. jako subjektu ji jako „okamžitou jsoucnost“ udržet v aktualitě. Tak se ukazuje, že událost musí ustavit svou integritu a udržet ji jako „svou vlastní“ svým výkonem (a k tomu si ustavuje svůj subjekt resp. sama se subjektem stává), ale kromě toho musí ustavit a po jistou krátkou dobu udržet také integritu každé ze svých jsoucností. Právě proto „délka trvání“ té či oné „jsoucnosti“ je závislá na výkonu příslušné události-subjektu, a ten nemusí být nutně stále stejný (jak se mi to aspoň jeví, ale je to zajisté věc zkoumání). Tradiční „metafyzický“ předsudek počítal s tím, že každá „bytosť“ trvá tou svou „částí“ či „složkou“, která se po celou dobu jejího trvání (života) chová jako neměnný substrát, jako „sub-stance“. Je třeba uznat jako velký pokrok, že po kritice a odmítnutí tradiční „metafyziky“ dochází k tomu, že bytí takové bytosti může být zajišťováno také jinak než nějakým „substrátem“, který se po celou dobu nemění. Mohlo k tomu dojít je zároveň s poznáním, že takové bytí musí být „aktivně“, činně vykonáváno, že není žádnou „daností“. Nyní však musíme vše domyslit: nejen bytí události jako celku, ale dokonce i každá okamžitá, aktuální jsoucnost události musí být „vykoná(vá)na“, musí být aktivně a přímo usilovně ustavena a udržena v takové vzájemné spjatosti, jaká je nezbytná pro náležité sjednocení nejen události jako celku, ale také (byť nepochybně jinak) každé její „jsoucnosti“ (kterou ovšem nikdy za „celek“ uznat a považovat nemůžeme).

(Písek, 080505-3.)